

## MEĤANIKAJ KONSTRUAĴOJ

Ĝiuspecaj motoroj por la Terkultu-  
ristoj kaj Industriistoj.

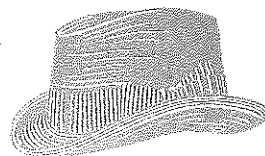
Instalacioj malkaraj «Electror» por  
elektra lumo, elektra motoroj, k. t. p.

LABORATORIO VELLINO: Bruch, 127. - BARCELONO

LUBLA

## ĈAPELOJ KAJ ĈAPOJ

ONI VENDAS ILIN MALALTPREZE



**Manuelo Ballespi**

Strato Ample, 41, apud Regomir  
BARCELONO - (KATALUNUJO)

## Ĉekbanko Esperantista

MALFERMAS ĈEKKONTOJN POST ENDAGO DE ALMENAŬ 20 SM.

*Oni povas pagi la plej malgrandajn sumojn per ĉekoj, kiuj estas plenealare akceptataj de ĉiuj gravaj vendistoj kaj eldonistoj de esperantaj kaj de granda nombro da esperantis-taj privatuloj ĉie en la mondo, kies nomaro estas regule sendota al ĉiu konthavanto.*

*Ĉekbanka ĉeko ankaŭ taŭgas por pagi per brita mono kaj ĝi estas traktata de eksterlan-daj bankistoj same kiel brita ĉeko.*

Petu la regularon de ĈEKBANKO ESPERANTISTA, Merton Abbey, London S. W.

# TUTMONDA ESPERO

(KATALUNA ESPERANTISTO)



Barcelona, Januaro 1910<sup>o</sup>

35 cent.

# GAZETARO ESPERANTISTA

## I. - SPECIALAJ JURNALOJ

	Jara abonprezo
Esperanto, 10, Rue de la Bourse, Genève (Svis.)	Sm. 1.00
Die regno, P. HUBNER, Friedr. Wilhlm. str. 66, Muhlheim a/Rhein	» 0.90
Espero Katoilka, 10, rue Béranger, Pariso (Franc.)	» 2.-
Esperanta Ligilo, 12, rue Soufflot, Pariso (Franc.)	» 1.20
Eŭropa Kristana Celado, Rue de la Cité, Genève (Svisujo)	» 0.75
Export Esperantist, 404, Security Building, Chicago (Ill.)	» 2.05
Internacia Sciencia Revuo, 19, Rue de la Bourse, Genève (Svis.)	» 2.75
Internacia Socia Revuo, monata, 4, rue de Bretagne, Pariso (Ill.) (Franc.)	» 1.40
Internacia Pedagogia Revuo, Th. Czikka, Bistrica-Plaza (Moravio-Aŭstrio)	» 1.50
Juna Esperantisto, PRESA ESPERANTISTA SOCIETO, 31, rue Lacedede, Pariso (Franc.)	» 1.-
La Revuo, Librairie HACHETTE & Cie, 79, Boulevard St-Germain, Pariso (Franc.)	» 2.75
La Spiritato, Johannstrafte 3, Leipzig (German.)	» 1.20
La Simbolo, Symbol Publishing Co, 25, Lucerne Bldg, Tacoma, Wash. (U. S. A.)	» 2.50
Le Phare Stenographique, H. HAUTOT, 91, rue des Carmes, Rouen (Franc.)	» 1.20
Libera Pensio, S-ro DESHAYS, Senis (Franc.)	» 1.20
Lingvo Internacia, PRESA ESPERANTISTA SOCIETO, 31, rue Lacedede, Pariso (Franc.)	» 3.-
Oficiala Gazeto Esperantista, 51, rue de Clichy, Pariso (Franc.)	» 1.-
Tra la Filatelio, J. FIZE, Besiers (Franc.)	» 0.30
Voĉo de Kuracistoj, Sniadeckich, G, Lincz (Aŭstrio-Galicio)	» 1.50

## II. - NACIAJ PROPAGANDAJ JURNALOJ

	Jara abonprezo
Aŭstralio: The Australian Esperantist, R. DOSSOR, Bridge str., Bendalla (Stato of Victoria)	Sm. 1.50
Aŭstrio: Informaj Raportoj, Bandagase, 4, Wien VII I.	» 1.-
Studento, Karlín, 24, Praha	» 1.-
Belgio: Belgia Esperantisto, 23, rue de Calais, Anvers	» 1.30
Bosnio: Casopis Ceskych Esperantistů, Dítěchova ul. 7, Praha II	» 1.50
Ĉeĥo Esperantista, Bohema Esperantisto, Praha III, C. 45, Administratejo, Jevicko MORAVICIO	» 1.70
Bulgario: Lumo, V. Tichovo	» 1.40
Brazilo: Brazila Esperantisto, Rua S. Jose n. 71, Rio-de-Janeiro	» 2.40
Ĉilio: Ĉilo Esperantista, Casilla 189, Santiago (Ĉilio)	» 1.-
La du Steloj, calle de la Catedral 147, Santiago de Chile, Casilla 728	» 2.-
Danio: Dana Esperantisto, Frederiks-borg, 26, Copenhagen K.	» 1.10
Filipino: Filipina Esperantisto, 326 P. O. Box, Manila	» 2.-
Finnlando: Finna Esperantisto, ILAREIO ESPERANTISTA, Helsingfors	» 1.20
Francio: Franca Esperantisto, 46, Boulevard Magenta, Pariso (3 <sup>e</sup> Jaro)	» 1.00
La Verda Stelo de l'Aube, 126, rue Thiers, Troyes	» 1.00
L'Informilo, 8, rue de Rome, Catalis	» 1.00
Lorena Stelo, 63, rue de Villers, Nancy	» 1.00
Le Monde Esperantiste, 3, rue Sophie-Germain, Pariso (12 <sup>e</sup> Jaro)	» 0.80
Norda Gazeto, E. DELIGNY, Bd. Vauban, St-Omer	» 0.40
Normanda Stelo, 1, rue de la Vicomte, Rouen	» 1.-
Paris Esperanto, 3, Place Jussieu, Pariso	» 0.60
Sarta Stelo, rue Scarron, 14, Le Mans	» 0.40
Germanio: Germana Esperantisto, 18-19, Lindenstrasse, Berlino	» 1.50

## Jara abonprezo

Germana Esperanto-Gazeto, Pioniers-trasse, 21, Magdeburg	Sm. 2.-
Eho Esperantista, Dossauerstr., 1, Berlino	» 1.-
La Esperantisto, Talstr., 27, Leipzig	» 1.50
Granda Britujo: The British Esperantist, Museum station Buildings, 133-136, High Holborn, Londono W. C.	» 0.75
La Esperanta Instruisto, St. Stephen's Square, Bayswater, Londono, W.	» 1.20
La Londona Gazeto, 70, Romola Rd, Herne Hill, S. E.	» 1.20
Hindujo: Stelo de l'Oriento, eldonata de Esperanta Societo, Administratejo: ESPERANTA SOCIETO DE HINDUJO, Calcutta	» 1.20
Hindujo: Hina Esperanta Revuo, 42, rue de Montrouge, Gentilly (Franc.)	» 0.90
Hispanio: La Somo Hispana, Cirilo Amorós, 23, Valencia	» 1.25
Nova Sento, strato Jardines, 7, Bilbao	» 1.50
Holando: Amsterdama Pioniro, SINGEL, 835, Amsterdam	» 1.70
La Holanda Pioniro, Binnen Bantammerstraat, 11, Amsterdam (Jara Sm. 1.25)	» 1.66
Hungario: Hungara Esperantisto, Alpar-n. 8, Budapest VII	» 0.80
La Verda Standardo, Budapest IX, Ŭhőint. 39	» 1.20
La Pioniro, Nagymező-u. 12, Budapest	» 1.20
Italio: Notizie Esperantiste, S-ro Giovanni CASTIGLIA, Via S. Agostino, 6, Palermo	» 1.60
Japanio: Japana Esperantisto, Marunouchi, Tokio	» 0.80
Samideano Ĝimonaĵo, 33, Abekawama-chi, Asakusa, Tokio	» 1.20
Katalunlando: Tutmonda Esperanto (Kataluna Esperantisto), ĝimonaĵo revuo, organo de la Kataluna Esperantistaro, Administratejo: Paradis, 13, pral. - Barcelonina (Societo Espero Kataluna)	» 1.20
Kroatio: Kroata Esperantisto, Boskovicova ulica br. 13, Zagreb	» 2.50
Kuba: Kuba Stelo, Calvario A. 10, Santiago de Cuba	» 1.-
Meksiklando: Meksika Revuo, Cocheras, n. 2, Meksiko, U. F.	» 0.50
Esperanta Gazeto, Alberto Gómez Cruz, Guadaluajara	» 1.25
Esperanta Meksiko, Strato Perpetua, 5, Meksiko	» 2.-
Verda Stelo, D-ro A. VARGAS, Apartado 259, Meksiko, D. F.	» 1.10
Norvegio: Norvega Esperanta Gazeto, Sondregate, 4, IV, Christiania	» 1.20
Peruo: Antaŭen Esperantistoj, Apartado 927, Lima	» 2.10
Polujo: Pola Esperantisto, Hoza, N <sup>o</sup> 20, Warsowio	» 2.-
Portugallujo: Portugala Revuo, Rua do Rosario, 215, Porto	» 1.20
Rumanujo: Rumana Gazeto Esperantista, Strato Coltel, 16, Bukarest (Rum.)	» 1.60
Rumana Esperantisto, 5, Str. I. C. Briantiu, Bukarest	» 1.00
Rusio: La Ondo de Esperanto, Trerskajala, 24, Moskvo	» 3.20
Ruslanda Esperantisto, Nowskij, 4, Tel 110-8, St. Petersburg	» 1.60
Estlando Esperantisto, J. A. RAHAMAGI, Welke Kalamaja uul. 7, k. 2, Revel	» 1.20
Svisujo: Svisa Espero, 10, Rue de la Bourse, Genève	» 0.40
Turkio: Greklingva Esperantano, Samosa Esperantista Societo, Samos	» 2.05
Unuiĝintaj Statoj: Amerika Esperantisto, 235, Fortieth street, Chicago (Ill.)	» 0.50
La Espero, 632, East Grand Ave, Des Moines, Iowa	» 1.02
The Esperanto Student, 22, meadow Road, Rutherford N. J.	» 1.02

# TUTMONDA ESPERO

## (KATALUNA ESPERANTISTO)

Ĝimonaĵo revuo organo de la kataluna esperantistaro

Redakelo kaj Administraĵo: Paradis, 12 - BARCELONO (Societo «Espero Kataluna»)

3<sup>a</sup> Jaro

Barcelono, Januaro 1910<sup>a</sup>

N-ro 25

ENHAVO. — La voluntat de l'home. — Birda Kanto. — Apotecaris Esperantistes. — Historia anekdoto. — RESSÓ de la premsa esperantista mundial amb motiu del Quint Congrès d'Esperanto a Barcelona. — Moviment Esperantista Català. — Moviment Esperantista Mondial. — Diversaj Sciigoj. — Jarlibro de la Kataluna Esperantistaro. — Gazetare Esperantista. — Bibliografio.

## LA VOLUNTAT DE L'HOME

La forĉa de voluntat és la propulsora de l'inteligencia del ser humà. Arquimedes, Franklin, Edison, etc., amb els seus invents, ne son verdaders models.

Mercès an'aquesta mateixa forĉa, el savi Dr. Zamenhof, després d'un nombre d'anys, malgrat molts obstacles i amargures, l'any 1887 va logrà fer apa-reixer la primera obra d'Esperanto.

Desde sa infantesa, concebí l'idea d'una parla universal, un llaĉ de germanor entre 'ls homes. Nascut a Bielestoc (departament de Grodno, Polonia russa) el 15 de Desembre de l'any 1859, població composta de quatre diversos elements: Russos, Polacs, Alemanys i Hebreus, els quals per la diferencia de parles, no sostenen relacions gens cordials, uns amb altres. Com la varietat d'idiomes, és sens dubte, una de les causes principals, per la que la familia humana 's troba dividida en fraccions enemigues, el Dr. Zamenhof, sentí tormentada la seva anima d'infant. Sentí allavors, la necessitat d'agermanar els diversos elements, que tots junts formen el món civilitzat. ¿Com? Per medi d'una parla universal, amb la que amb facilitat poguessin entendre-s uns amb els altres i cadascú expressés llurs sentiments, desapareixent d'aquesta manera l'odi de races.

Llargs esforĉos va costarli al Dr. Zamenhof, anys d'estudi i de penuries, mes no mancant-li aquella forĉa poderosa, si bé després de molt temps, l'exit de la seva obra, ha coronat amb llurs dies de gloria el séu nom. Una vegada més ha venĉut la forĉa de voluntat.

Imitem aixís nosaltres l'exemple del nostre gran mestre; fem quelcom, cadascú dins la seva esfera, pera propagar l'idioma Esperanto i treballar amb fermesa i bon zel, porque aquella idea lluminosa del Dr. Zamenhof, tinga 'l creixement que mereix. Fem que 'l nombre d'esperantistes cada any vagi en augment, i que aqueixa llengua auxiliar, sia de fet, l'intermediaria pera comunicar-se entre sí, les diferents nacionalitats.

Exercim d'una vegada la forĉa de voluntat.

JOAN BERENGUER ROCA,

## BIRDA KANTO

En denseta abiejo,  
Ĉe kuranta riveret,  
Iam estis la ravejo  
Per la kanto de birdet  
Iom flava, ruĝa iom  
La besteto de l' raport  
Min blindigis, ravis tiom  
Ke la koro saltus for.  
Sian kapon levigante  
Li estadas sur florbranc  
Kaj li voĉas, kaj pepante  
Li parolas per kantaĵ.  
Li ŝajnas violono,  
Li fajfadas kiel flut;

Kiel homa estas sono,  
Estas dolĉa lia ŝut!  
Tiam songis mi vekita  
Pri l' dolĉeco de patrin',  
Pri fruago benadita  
Kiam ludis kun fratino.  
Mi ne scias ĉu parolis  
La birdeto pri l' ĉiel',  
Ĉu alporti min li volis  
Kia estis lia cel'  
Vekiginta mi deziris  
Flugi kien la bestet';  
Kien supren li eniris  
Flugus mi kun l' anĝelet'.

Z. ROLE, C. M. F.

## APOTECARIS ESPERANTISTES

Del 1.<sup>a</sup> al 5 de Setembre 1910 tindrà lloc un Congrés Internaciional de Farmacia a Brusseles, que a jutjar pel Comitè organitzador i temes que 's discutiran és de preveure tindrà una gran importancia pera la nostra Facultat. Docs bé: per notícies que he rebut del Dr. A. Schamelout (1) (secretari general d'aquell Congrés), jo puc notificar que l'Esperanto serà acceptat, com una de les llengües oficials en aquell Congrés. Aixís, doncs, jo crec que l'obligació de tot bon apotecari esperantista és acudir-hi i fer sentir aquell idioma; i, si això no fos possible, quan menys enviar-hi alguna comunicació (abans del 1.<sup>a</sup> de juliol), ja que fóra deplorable que, després d'haver sigut acceptat l'Esperanto, no hi hagués ningú que s'aprofités d'aquells aventatges.

No us refieu un dels altres; és precis que cada un i tots plegats hi aportem nostre esforç.

Jo us ho demano, però penseu que us ho exigeix l'exit de l'Esperanto.

DR. R. BARTOMEU.

(1) 12, rue Malibran; Bruxelles.

## HISTORIA ANEKDOTO

Iam, promenante en la ĉirkaŭaĵo de vilaĝo du amikoj, unu urbano kaj kamparano la alia, ili interparolis pri la bonega vidado, kiun havas la plimulto da kamparanoj.

La urbano, malgraŭ esti miopa, diris, ke li ankaŭ havas bonegan vidadon, kaj por provi tion, li daŭrigis, ke nun li vidas klarege formikon surirantan sur la sonorilejo de la vilaĝa preĝejo, kies interspaco estis ĉirkaŭ du kilometroj.

— Brave! elkreis la kamparano; sed ni rapidu la marŝadon, ĉar estas malfrue, kaj plie mi estas mendonta al la vilaĝa forĝisto tondilon tre grandan, tiel grandan ke malfermante kaj najlante ĝiajn pintojn en la tero, veturilo povu trairi oportune tra tia speco de arko aŭ ponto.

— Kia malsaĝaĵo! diris la urbano. Ĉu por kia afero taŭgos tondilo tiel granda?

— Por tranĉi la kornojn de tiu formiko vidata de vi. J. PALUZIE,

## RESSÓ de la premsa esperantista mundial amb motiu del Quint Congrés d'Esperanto a Barcelona:

De *Pala Esperantisto*: Hoza 40. Varsovia.  
«El quint grandió aplec d'esperantistes ha conseguit sa finalitat i tanca una important fulla en l'història de la parla internacional; perquè aital Congrés ha vingut a esser com un recompte de forces i adquisicions dels qui combaten sots la verda senyera. És també, mercès al gran nombre dels que hi prenen part, de tots els indrets de la terra; mercès a l'importancia de les reunions, la magnificencia dels rebiments i, per consegüent, mercès al general interès que desperta en els més espayosos cirkols de la població, el més poderós instrument de propaganda de la novella inspirada idea, perquè'l Congrés la representa, i no abstractament, sinó encarnada.

Per lo tant, el país en el qual té lloc el Congrés anyal, és conquistat pera l'afer de la llengua internacional, i allí 's calmen finalment els prejudicis i entrebancs pera la seva divulgació. Aixís sigué a França, Anglaterra, Suiça i Alemanya, després dels Congressos mundials de Boulogne-sur-Mer, Cambridge, Genève i Dresde.

Pera aquest any fou elegida Barcelona, per decisió del Congrés de Dresde, de l'any passat. El Comitè constant dels Congressos, baix la presidència del general Sebert, prof. Carlo Bourlet, i secretari Gabriel Chavet, aixís com el Comitè local de Barcelona, baix la presidència de l'advocat en Frederic Pujulà i del senyor Alfons Sabadell, prepararen magníficament l'assumpt.

S'interessà a les autoritats de l'urb, es rebé apoi moral i material del rei; per munió de cursos, s'esperantitzà Barcelona, es confeccionà un rich programa de recepcions, assemblees, espectacles i excursions; s'obtingué un 50 per cent de rebaixa dels erro carrils francesos i espanyols; s'inaugurà una especial exposició, evident mostra del creixement de l'Esperanto. Els encarrecs de cartes de congressista augmentaven rapidament; en resum, el V Congrés prometia un grandió exit. Però, els ultims mesos abans del Congrés, ennegriren l'horitzó: semblà que Barcelona revoltava tots nostres

plans; que 'l poc temps que restava fins a l'obertura del Congrés no fóra prou pera tranquilitzar les penses de la capital de Catalunya. El Comitè constant de París comensà a preocuparse de si se celebraria'l Congrés en la data fixada del 5 al 11 de Setembre, o si s'hauria d'aplaçar o traslladar-lo a altre lloc.

Tals dubtes ens atormentaren a tots, fins que 'ns omplenà d'esperança la circular del Comitè de Barcelona, enviada a tots els esperantistes que havien encarregat anteriorment la llur carta de congressista. Sens assegurar, amb tota solemnitat, que les noves sòbres la revolució havien sigut exagerades; que a Barcelona regnaven la Pau i l'Ordre; que 'ls seus habitants ens e saludarien amb entusiasme, i que l'Ajuntament i el ministre de la Governació garantien an els congressistes la més perfecta seguretat personal.

Quan tal circular em trobà en Abazi, prop de la mar Adriat ca, poc abans de l'obertura del Congrés, a corre-cuita, vaig dirigir-me a Barcelona, no del tot desposseït de dubtes respecte a si seria aquell prou nombrós o sa grandiositat igualaria la dels anteriors, ja que a Barcelona restava encara l'ombra de les sublevacions passades. Viatjant per Itàlia vareig veure tant sols alguns correligionaris que, a tota pressa, es dirigien an el Congrés. Fins a Marsella no vaig trobar una caravana completa composta d'algunes centes persones que anaven vers Barcelona.

Facilment ferem coneixensa, perquè tots duiem el signe esperantista, l'estrella verda, en el trauc. Omplenant tots els llocs del tren, viatjavem, per la via propera a la mar, ja amb més confiança, cap a Espanya. A l'estació de Barcelona m'aculliren el Sr. Sabadell i d'altres, repartint-nos les adreces dels allotjaments encarregats. Arribats el divendres al vespre, teniem, fins a l'inauguració del Congrés, prou temps pera reposar y observar la ciutat.

Barcelona, la més gran del les urbs industrials i comercials d'Espanya, amb 400,000 habitants, capital de Catalunya, amb un gran port, jeu en la mar Mediterrània. El trafec hi és immens, principal-

ment en els passeigs, les Rambles, amb dos rengles de platens. Però jo no tracto de descriure l'urb, enviant els curiosos an els llibres guies. Entre la multitud trobem, a cada moment, grups d'esperantistes. Canviem curtes salutacions i encalxades.

Ens causa impressió agradable la decoració de festa de la capital per unió de banderes verdes i signes esperantistes amb els quals la població ha guarnit les finestres i balcons de les seves cases per nostre aculliment. Les orquestres, per carrers i teatres, ens-e saluden amb l'himne *L'Espero*. De les hermoses construccions de Barcelona, ens en interessan especialment dues: el Palau de Belles Arts i l'Universitat, puix en elles es concentra tota la vida del Congrés. Aquí hi ha el lloc d'informacions, el correu del Congrés, l'exposició esperantista, els salons de Juntes, etc.; en una paraula, el lloc general per trobar-nos tots. Havent rebut en l'«Akceptejo» (pronuncii-s «Akseptio»: lloc d'acceptació, d'aculliment) la *Guia de Barcelona*, luxosament editada i altres documents, m'entero, abans que tot, que, malgrat destorbs i temences que a molts no 'ls han permès venir a Barcelona, la força d'atracció del Congrés, no obstant, ha sigut tant forta que en ell ens reunim, de totes les parts del món, en nombre d'aprop d'un miler i mig (1,450). El major contingent el donen els espanyols, (especialment els catalans), francesos, anglesos i alemanys. De polacs, tant sols una reduïda colla de dotze persones. Ademés del Dr. Zamenhof i la seva muller, vingueren la Sra. Loth amb dos fills, el Sr. Hozer amb una germana, els Srs. Ferencowicz, Trompeteler, Sandeck i Grabowski, tots de Varsovia i el Sr. Ruduicki, de Cracovia.

*Dissabte, 4 de Setembre.*—A la tarde, el Dr. Zamenhof, acompanyat del Comitè del Congrés i altres eminents esperantistes, com el general Sebert, el rector Boirac, professor Bourlet, professor Cart, doctor Mybs, enginyer Grabowski, i d'altres, en elegants carruatges descoberts, precedits de la Guardia Municipal muntada, bellament adornada amb plomalls, visità oficialment la Casa de la Ciutat, la Diputació i el Govern civil. A Cà la Ciutat rebé an els esperantistes l'arcalde Sr. Layret, qui coralment saludà 'ls hos-

tes expressant son goig per la felicitat que permetia a Barcelona hostatjar els lluitadors per la germanivola idea d'una llengua universal. Després del discurs del Dr. Zamenhof, qui agraf 'ls sentiments manifestats, els delegats esperantistes feren cap a la Diputació, ont, calorosament, els-e saludà 'l Sr. Tona. Havent visitat també 'l Govern civil, ont sens rebé no menys coral i solemniament, donàrem un passeig per la ciutat, saludats arreu pels crits de «¡Visca en Zamenhof!» «¡Visca l'Esperanto!»

*Diumenge 5.*—Aquest dematí, després d'una solemne missa a la Catedral, ont els reunits atentament escoltaren un hermos sermó en Esperanto, tingué lloc l'obertura de l'«Akceptejo», en els baixos del Palau de Belles Arts. An els esperantistes els saludà primerament l'orgue amb l'himne esperantista; després, en el Saló Reina Regent, escoltàrem els chors dels nens que retornaven de les colònies d'istiu i l'allocució de l'arcalde. El Dr. Zamenhof, contestant, saludà 'ls infants com els homes de demà, els quals saborejaran els fruits de nostres esforços. El Comitè del Congrés entregà an el Dr. Zamenhof una hermosíssima placa de congressista, d'or, guarnida de brillants y esmaragdes.

Havent dinat... (entre parentesi, afegim que estem entusiasmats de la bondat i varietat dels menjars espanyols)... usant del temps lliure, assistirem un s al partit Foot-ball, altres a un immens amfiteatre contenint vint-mil persones, ont presenciarem una corrida de toros; espectacle sanguinari verdaderament abominable per a qui no sigui espanyol.

Al vespre sentírem el famós concert del Romea. Els bells cants i declamacions esperantistes exaltaren la concurrència, i fou objecte de perillongats i aixordadors aplaudiments, el potent poema, de Marja Konopnicka, «*Sur la Jungfrau*».

*Dilluns, dia 6.*—Finalment, avui ha tingut lloc l'oficial i solemne obertura del V Congrés. Imponent aspecte presentava 'l gran saló del Palau de Belles Arts, adornat de flors i banderes esperantistes de diferents nacions. El Dr. Zamenhof ocupava la presidència, rodejat del Comitè del Congrés, les autoritats i delegats de totes les nacions que prenien part a la festa. El president del IV Congrés,

Dr. Mybs, traspassà la presidència an el Sr. Pujolà, qui, com-e president del V, obrí la sessió Després, saludat per estrepitosos aplaudiments, s'aixecà 'l Dr. Zamenhof, i agraf an el rei, als ministres i a la ciutat de Barcelona llur afab e i hospitalari aculliment. S'acordà enviar telegrames a S. M. el rei, a l'infant D. Carles i als ministres. Ademés, el secretari del Comitè del Congrés, Sr. Chavet, notificà an els assistents que tres regnes (Belgica, Noruega i els Estats Units) estaven representats oficialment en el Congrés.

L'arcalde de Barcelona, en parla catalana, saludà 'l Congrés, i son bell discurs fou traduït a l'Esperanto per l'individu del Comitè Dr. Bremon.

Seguí una serie de discursos de salutació de tots els delegats.

Al vespre tingué lloc un bell concert.

*Dimars 7.*—Prou salutacions, discursos, ovacions i solemnitats. Comensem els treballs, juntes i discussions. Abans que tot se reuneixen els membres del Comitè de la Llengua i de l'Academia d'Esperanto. El president de l'Academia, senyor Boirac, el director de la Secció del Diccionari Sr. Cart, i el director de la Secció de Gramatica, Sr. Grabowski, fan, a llur torn, an els reunits, la narració del treball anyal, rich en fruits, de nostres capdals institucions.

No 'ns admiravem de que la reunió fos nombrosa i animada. Foren escoltats amb gran atenció tots els capítols, i veritable sorpresa fou per a 'ls oients el grandiloqüent discurs del Sr. Edmond Privat, director de l'Institut d'Esperanto. Tant bells, espirituals, rics, podem dir tant inspirats discursos, no se senten sovint. Ens varem separar de la reunió plens d'esperança que l'Esperantisme penetrarà cada vegada més profundament en la vida de l'humanitat plens de fe que ell disminuirà els sofriments humans, ajudarà en els treballs; emperò també estem orgullosos i contents de què ja poguem avui mirar el començament d'aquesta nova epoca.

Després varen tenir lloc reunions d'especialistes: com mirar d'utilitzar l'Esperanto en les seccions apartes, com aplicar-lo, com propagar-lo, com introduir-lo en els tallers de treballadors (sobres això va-

ren parlar en les llurs juntes els metges, advocats, apotecaris, empleats de ferro-carrils, etc.; finalment els científics, membres de la «*Sciencia Asocio*»; i, aixís, treballant, canviant impressions, comprovant els treballs fets, preparant plans i programes per a l'any que ve, els congressistes varen veure transcórrer el segon jorn del Congrés, acabat amb un superb concert de la «*Schola Orpheonica*» en el Palau de Belles Arts.

No oblidem tampoc que durant aquell jorn es va visitar una grandiosa clínica anti-tuberculosa, i també s va fer una encisadora excursió a Sitges, ont tant l'hermosíssima natura com també les riques coleccions d'art i antigalles mereixen remarcar-se i ont la coral rebuda dels habitants i del batlle va deixar en tots els visitants una impressió memorable.

*Dimecres 8.*—Se comença 'l jorn amb la reunió del Comitè de la Llengua i la continuació dels concells dels ferro-carrilaires. No parlaré més extensament d'això, encar que, per exemple, la més precisa organització dels ferro-carrilaires esperantistes, i la introducció de nostra llengua auxiliar en el moviment internacional de ferro-carrils, farien preuats serveis als passatgers. Un especialíssim i molt interessant espectacle 'ns va preparar la secció espanyola de la Creu Roja, demostrant l'aplicació de l'Esperanto en els camps de batalla, en el terreny neutral d'assistència als ferits, sense considerar llur nacionalitat ni parla; sense considerar llur pertinença a l'exèrcit enemic. En els tristos moments històrics de l'humanitat, quan les institucions de la moderna societat han de portar consol a les víctimes de la tant nova com refinada barbaritat de la guerra, en aquells moments mes crítics, plens d'esglai i de tragedia, quan un home no comprèn a l'altre, aquells moments semblen cridar en veu alta que l'humanitat avanci a la fi pel camí recte, tant proper, tant admirablement atractiu com és el deslliurar-se de les cadenes de mut-sordera recíproca—per medi de l'Esperanto.

Doncs es demostrà, en el Parc de la ciutat, com se duen els ferits als hospitals, com sels dona assistència, com un pot entendre-s amb els destacaments enemics de la Creu Roja, com tot se simplifica; com, mercès a l'Esperanto, s'eviten



feliçment les fatals i irremediabls incompreensions, precisament si aquestes incompreensions sorgeixen quan el temps apressa. En l'espectacle desagradable i esfereïdor de la crudeltat militar, maravellosament s'enllacen el samaritanisme i el sacrifici, i amb vera joia moral sentim en aquells moments l'harmoniosa llengua Esperanto, quan compleix sa tasca d'amor, pera la qual va esser creada i cridada.

En el grandiosissim i encisador Parc de Barcelona s'aixeca 'l poetic monument del poeta català Aribau.

Un somniador, un idealista, va predir l'hora en què l'humanitat sentiria tant sa unitat que no voldria comprendre com pot esser que diferents representants de la mateixa especie humana, vivint amb els mateixos pensaments, sentiments, treballs i vida, no 's poden entendre per medi d'una llengua, no resistint la dignitat personal del cantó més feble. Al peu d'aquest monument ens varem reunir en un capvespre serè, xafogós, embaumat de flaire de flors, pera rendir un homenatge a l'esperit del profetic poeta; en les dignes d'esser pintades ombrivoles avingudes de 'l Parc formiguejava 'l tant variat Esperantisme de tants diversos països i parles i, malgrat això, tant harmoniós i comprensible per part de tots; i l'esperit del poeta semblava sortir del monument, penetrant en les desconegudes emperò presentides multituds, que posaven als seus peus corones de flors, marcits símbols d'agraïment, que cobriren amb elles la plaqueta metalica, per medi de la qual, el V Congrés, clavant-la al monument, va ajuntar son nom amb el nom del desconegut per nosaltres gran poeta de Catalunya.

Emperò 'l moment culminant, el més interessant del jorn, havia d'esser el dels Jocs Florals, esperat amb gran impaciencia per part de tots.

La festa de la poesia catalana, com si fos un ressò de les poetiques festes de la vella Grecia devia esser avui la festa literaria de la llengua Esperanto. Verament estava ornat amb luxe 'l grandios saló de la Borsa; i quan varen assentar-se junt a la taula presidencial el Dr. Zamenhof, el batlle de Barcelona, els diputats provincials, els representants de l'Ajuntament, els concellers de la ciutat, i els eminents

esperantistes, llavors la gran cambra s'omplí d'aquell public, tant diferent en apariencia, i no obstant tant homogeni en amiatat i unanimitat. El batlle de Barcelona obrí la sessió amb un discurs en Esperanto. Ell, que de costum obria també l'acte dels poetics Jocs Florals catalans, ara 'ns feia avinent «a nosaltres, esperantistes», que, comprenent l'Esperantisme com un bé, no havíem tampoc d'oblidar l'hermosura, la flairosa flor de l'esperit, la poesia. Després de la bella i poetica alocució del Sr. C. Bourlet, organitzador i president general dels «Jocs Florals», va parlar el president del Jurat, Sr. A. Grabowski: «Varis Esperantistes no creuen que la poesia sigui possible en Esperanto, i ùns no 'n veuen la necessitat. Es veritat que l'estalvi de formes, que fan la llengua tant senzilla, fa semblar-la monotoma. Es necessari, doncs, el sentiment més delicat de la poesia, la més profunda penetració del seu significat, pera què en l'aparent tant senzilla i tant subtil forma de l'Esperanto, sen trobi la diversitat (la tristesa, afectació, esllanguiment, la tendra harmonia, l'expressió de relleu), i es recorri, seguidament aqueixa corda, la inacabable gamma dels tons sentimentals.

L'Amor, constant tema dels concursos catalans, va esser també l'objecte del nostre primer concurs de poesia, apart de molts altres concursos, referents a Fidelitat, Patria, Humanitat, etc. El premi del primer concurs el guanyà una dama: doncs se la va proclamar regina de la festa. Als acords de l'orquestra i d'aixordadors picaments de mans, la senyora professora Maria Hankel, de Dresde, agafada del braç del senyor rector Boirac, s'assegué en son sitial. El senyor professor Bourlet, obrint les carpetes, va llegir per ordre 'ls noms dels guanyadors en algunes decenes de concursos, anunciats en diverses societats, diaris i persones apart. (Entre altres, la parella reial espanyola destinà un premi en metalic pera la mellor monografia referent a un pintor espanyol.) Segons la costum catalana, els feliços llorejats, genolls en terra, reberen de mans de la regina 'ls premis conquerits: diverses obres d'art, medalles, obres mestres de la literatura esperantista, luxosament relligades, i fins metalic. Aixís es presentà una llarga cua de premiats pera

saludar en homenatge a la respectable regina dels «Jocs Florals» i tornar orgullo-sament entre 'ls picaments de mans portant son trofeu.

En nom de l'absent Dr. K. Bein, president del jurat de treballs en prosa, es llegí un alegre discurs enviat d'ell a la regina de la festa: Els allí presents, aculliren amb aixordadors picaments de mans les darres paraules d'aquella bonica alocució, que enclòia observacions de gran preu sòbres el perfet estil esperantista (no abuseu dels sufixes!) —

Després del repartiment de premis als sortosos poetes i prosistes, el batlle tancà l'acte amb un discurs en Esperanto. Ens varem separar contents i convençuts de què ja ben amples anelles esperantistes comencen a veure's capaces pera fruir fins estetiquestes impressions per medi de l'Esperanto, i que la llengua mateixa s'ha obert ja 'l camí de la subtilitat especial i noblesa que donen forma poetica a totes les llengües.

Al vespre varem anar al Teatre del Bosc, que estava hermosissimament ornat amb senyeres i estels esperantistes. Varen representar, en honra nostra, el drama líric, den Richard Wagner, *Lohengrin*, l'encisador ballet *Parizaj studentoj*, i una apoteosi magnifica de l'Esperanto, per una nova salutació cantada en Esperanto.

Les boniques decoracions i vestimenta, el perfet treball dels artistes, les harmonioses veus dels mateixos, la justa afinació dels chors, encisaven als més exigents espectadors; i el famós tenor Sr. Rayer, cantant el racontó de la santa Graal, en Esperanto, va obtenir uns tants aixordadors picaments de mans que 's va veure obligat a repetir tota l'hermosa llegenda. El triomf de l'Esperanto en la gran òpera va esser complet.

Per sa dolçor, l'Esperanto cantat s'assembla a l'italià, i potsen fins el guanya per sa força d'expressió i claretat. L'exténs programa de l'espectacle va acabar-se molt tard, puix eren ja dos quarts de tres de la matinada quan el public ne sortia. Sembla que 'ls barcelonins no van a dormir, doncs fins an aquella hora 'l moviment dels carrers no para.

*Dijous 9.* — A les nou del matí 's va tornar a reunir a l'Universitat el Comitè de la Llengua. Després, a les deu, es va començar la segona Junta general de con-

gressistes en la gran aula de l'Universitat nomenada «Paraninf». En l'ordre del dia, discutírem, entre altres coses, sòbres la més precisa organització de l'Esperantisme mundial. Segons la proposta del secretari del Comitè del Congrés, Sr. Chavet, cada grup esperantista constant de 1000 individus, hauria de nomenar un delegat per l'Ajuntament, que tingüés el dret de representar l'Esperantisme exterior davant dels governants i institucions públiques; i, a l'ensemps, amb cotitzacions preses de les societats esperantistes de la nació, podrien proporcionar a nostres institucions centrals, l'Academia, el Comitè de la Llengua i el constant Comitè del Congrés, els necessaris recursos pecuniaris, recullits fins ara de la donació privada. La discussió sòbres aquest tema fou molt viva. Hi prengueren part els senyors Chavet, Privat, Decourt, Robin, Douglas, Mann, Mybs, Bordres, Blaise, Duvant i d'altres. Els parers sigueren diferents. No més en el segon punt de la proposta, sòbres la creació d'un Comitè Administrador, que proporcionés diner a nostres institucions, varen estar d'acord unanims. Se decidí, doncs, segons proposta del Sr. Privat, conjuminar un projecte escrit i presentar-lo a la prop-venenta reunió pera sa confirmació.

A les tres de la tarde varem fer una excursió a la montanya del Tibidabo. Nostra valenta joventut arribà a dalt per ses propries forces; però la major part de nostres correligionaris es varen estimar més pujar amb el funicular, que 'ns transportà a tantes. En el cim de la montanya 'ns esperava una vista maravellosa. Tota la Barcelona litoral jeia al lluny sota nostre; ses grandioses construccions semblaven joguinetes de criatures, i les formigues humanes es veien no més amb una vista molt fina. Havent fruit de vistes hermosissimes, varem berenar, al sò de la música popular catalana, en el cafè del Tibidabo. Nostres companys catalans, sentint els sons de sa música nacional, no 's quedaren parats en els llurs llocs, sinó que, formant tot seguit parcelles amb llurs encisadores compatriques, d'ulls negres, començaren a ballar joiasament, i desenrotllaren davant nostre 'llur aimada i originalissima «Sardana».

Els dançaires, amb maravellosa traça, executaven diferents punts, salts i gira-

volts, per lo que obtingueren de nosaltres sorollosos picaments de mans, puix trobarem sos balls nacionals bonics de debò. Emperò ja era temps de tornar a casa perquè el sol anava a la posta, daurant amb sos raigs la terraça, la montanya, tots els voltants, i l'incansable, la sempre encara dançant «Sardana».

A Barcelona ns esperava al vespre un nou espectacle i una nova emoció. Els artistes del teatre Romea feren en Esperanto el bonic drama del poeta català i director del teatre Sr. Adrià Gual, *Misteri de Dolor*, traducció del Sr. Pujulà. Els intel·ligents actors, tant perfectament s'havien après llurs papers, treballaren amb tant delit, els dialectes sorgien amb tanta força, que semblava com si els artistes representessin el drama per la desena vegada en la llur llengua mare. No és d'admirar, doncs que, al caure el teló, els picaments de mans i les ovacions fossin llarguissims! Una espessa pluja de flors caigué a l'escenari, i durant un moment semblà que aquesta no pararia fins a cobrir de cap a peus els artistes l'autor i el traductor. No recordo haver vist ovacions semblants, i varen coronar-les encara els bonics i preuats obsequis que com a record el Comitè del Congrés, en nom del Dr. Zamenhof, trasmeté a les dues principals heroïnes de l'enternidor drama.

*Dijous, 10.* — Al dematí els esperantistes tornaren altra vegada a l'Universitat, ont dividits en grups en cambres apart, se reuniren pera celebrar juntes especials. Així, doncs, treballaren i prengueren acords: la «Lliga Marítima», la «Unió Catòlica», l'«Associació Científica», els Advocats, el «Comitè de la Llengua», els Ferrocarrilaires, els Metges, l'«Associació Universal Esperantista». No m'entretindré a descriure tots els assumptes que s'tractaren en aquestes juntes, perquè fóra cosa de mai acabar. Els interessats els trobaran més ben descrits en llurs periòdics especials que no ho fariem nosaltres en aquest resum. Solament fem constar que arreu se treballà a una i fermament pera avançar depressa vers la fi del triomf de l'Esperanto en tots els actes de la vida internacional. Els resultats comunicats (per exemple, la tot-just de mig any existent, mercès als esforços del Dr. Robin, de Varsovia,

i perfectament organitzada «Tutmonda Esperantista Kuracista Asocio» «Teko» compta ja amb 1000 individus), son ja un potent impuls al més energic treball.

Després de dinar, molts de nosaltres varem anar al gran Parc de la ciutat, ont tenien lloc les curses de motocicletes i bicicletes, organitzades pel «Club Deportivo» en honor del V Congrés. A la tribuna hi seien el Dr. Zamenhof i senyora, senyor i senyora Pujulà, i molts altres esperantistes. Els afortunats vencedors reberen ovacions i recompenses en metàlic. El jove motocicletista Sr. Magdalena rebé de mans del Dr. Zamenhof, en mig de sorollosos picaments de mans una copa d'or, artísticament cisellada, amb l'inscripció *Esperanto*, premi del diari *Los Deportes*.

A la nit, en el Palau de Bellas Arts, com és costum, abans la fi del Congrés, tingué lloc un gran Ball Internacional. La nau central del Palau estava hermosament decorada, claríssimament il·luminada. A les nou del vespre comencen a entrar els congressistes. Molts van amb llurs vestidures nacionals, lo que fa l'espectacle pintoresc i únic en sa mena. Nosaltres anem vestits, com sempre de ball d'etiqueta; emprò veiem aquí un ver escocès allí una de Rumania, allà un turc, dos irlandesos, una suïça una russa; més enllà un bavar, un professor de la Sorbona amb sa típica toga dos napolitans, etc., etc. El president del V Congrés, Sr. Pujulà, vingué amb son vestit nacional d'empordanès. El Dr. Zamenhof i la seva senyora varen promoure com sempre, sorollosos aplaudiments lo mateix que el general Sebert, ademés de molts altres aristocrates barcelonins: senyors Fuster, Rovira, Moralez, Gonzales, Prats Puig d'Aspre etc.

L'orquestra de Cà la ciutat, baix la direcció del mestre Sadurní, tocà hermoses fantasies del *Tannhauser* i *Carmen*, y l'himne *L'Espero*. Després, l'«Esbart Català de Dançaires», dirigit pel Sr. Rafel Tudó Duran, ens va donar a conèixer una tanda de ballets populars catalans, i obtingué sorollosos aplaudiments. Després, al só de la banda militar, varen començar els balls de societat dels congressistes y llurs boniques companyes, les quals se divertiren tant bé que fins a les tres del matí no s tornà a casa. A la vis-

ta dels estrangers, que omplien les galeries, el ball internacional plé d'èxit, va fer una grandíssima impressió, i donà lloc a seriosos comentaris respecte a la nova llengua, que així agermana les nacions.

*Dissabte, 11.* — (El darrer dia del Congrés). Encara, el dematí, tenen lloc juntes de la «Scienca Asocio», de Ferrocarrilaires, Vegetarians, Periodistes, Lliurepensadors, Catòlics, Taquígrafs, Mestres, Oficials del Regne, etc.

A mig dia, clausura del V Congrés en el Palau de Belles Arts. A les quatre, el Sr. Pujulà obre la sessió i dona la paraula al secretari general, Sr. Chavet, que llegeix el protocol de les juntes precedents, que s'accepta per unanimitat.

El Sr. Chavet llegeix després el projecte acordat en l'última sessió, dels discursos dels Srs. Cart y Mudie; s'accepta per unanimitat. Després enraonen el Dr. Dor, de Lyó, Joan Keating, qui ns entera que el VI Congrés de Medicina de Rio Janeiro ha admés l'Esperanto com idioma oficial; el Sr. Rudnicki, invitant al VIII Congrés universal de Cracovia; el Sr. Allende, de Bilbao, Dr. Bremon, Sra. Rehours, Sr. Bourlet, pronunciant un discurs de despedida; el Sr. Pujulà, remerciant en el nom del Comitè de Barcelona, i finalment el Dr. Zamenhof, declarará finit el quint ab les paraules: «A reveure en el vinent Congrés! — A. Grabowski».

Traducció de  
M. I. D. CASES.

## MOVIMENT ESPERANTISTA CATALÀ

**Barcelona.** — La nova Junta Directiva de la societat «Espero Kataluna», ha quedat constituïda en la següent forma:

President, Miquel Cases; Vicepresident, Carles Urbez; Secretari, Enric Ribera; Vice-secretari, Josep Astell; Caixer, Baldomer Anglada; Bibliotecari, Valentí Renom; i Vocals: Srta. Concepció Saltiveri, Joan Berenguer i Claudi Bravo.

El primer acte de l'esmentada Junta, fou felicitar al batallador i il·lustrat esperantista en Domenec Serdà, President d'«Esperanta Semo», de Sabadell, per sos treballs pera lograr la Federació Esperantista de Catalunya, innovant-li que tots els individus pertanyents a l'esmentada Junta s'inscrivien com a Federats, sens perjudici d'ajudar individual i particularment a recrutar el major nombre de companys possible, mentres arriba l'oportú i desitjat moment de fer formal proposta de federar-se oficialment la societat que representen, tan bon punt la Federació esmentada sigui cosa resolta.

S'acordà també enviar carinyosa comunicació a totes les entitats Esperantistes de Barcelona i demés provincies d'Espanya, saludant-les amb el major respecte i germanor, i confiant amb què, sempre, regnarà entre totes, sense interropres la més perfecta i reciproca cooperació.

— Ens permetem pregar a totes les societats i agrupacions, així com an els esperantistes individuals, se serveixin comunicarnos, abans del 15 de cada mes, en breus descripcions (en lletra clara i escrita tant sols en una sola cara del paper) tot quant creguin digne d'esser consignat en aquesta Secció. Els en sentirem força grat.

Sci silentiĝi preskaŭ ĉiam estas la ĉiea scienco.

PINDARO.

Voki la morton estas mensogi.

SENECA.

## MOVIMENT ESPERANTISTA MONDIAL

En algunes ciutats d'Anglaterra i Sr. Browne, ha donat conferències en Esperanto sobre el V Congrés de Barcelona il·lustrant-les amb projeccions.

A Antverpon (Belgica), s'ha fundat un nou grup, els membres dels qual són principalment israelites. S'hi ensenya l'Esperanto per medi de l'hebreu i l'alemany. El grup no s'ocupa de qüestions polítiques ni religioses, i probablement s'adherirà an els fundats que no són hebreus.

Doscents esperantistes parisencs visitaren l'Exposició de l'Aviació, dirigits pel Sr. Archdeacon. No tant sols inspeccionaren les acreditades màquines voladores de Latham, Wright i Santos Dumont, sinó que amb gran interès escoltaren les explicacions de les dels correligionaris Aimé i Boucher, donades per ells mateixos en Esperanto.

A Angers un important Sindicat anuncià una nova guia de l'urb, editada en tres idiomes: Francès, anglès i Esperanto. Tot excursionista, arribat a Angers, la rebrà, gratuïtament, lo que constituirà un excelent medi pera difondre i fer simpàtic l'Esperanto.

L'Ajuntament de Le Creusot (França), ha concedit una subvenció de 500 francs al grup Esperantista que organitzarà el 3r Congrés de la Federació de Borgonya. Heus aquí un bonic exemple, digne d'esser imitat per tots els Ajuntaments.

A Tiruvalla, Zuilon, Trivandrum, i altres ciutats de l'Índia, s'han fundat grups esperantistes.

A Tokio (Japó), s'publica una nova revista, anomenada *Samideano ĉiumonata* (El correligionari mensual), pera facilitar les relacions internacionals entre els artistes, i els aimants de la Literatura, Belles Arts, Música, Teatre, Arquitectura, etc.

Al Lima (Perú), s'ha començat un curs d'Esperanto a la «Escuela de Artes y Oficios» (Artillernejo por profesiistoj.)

El *Diario Ilustrado*, importantíssima publicació de Santiago de Xile, en l'edició de 14 pàgines, corresponent al 31 d'Octubre últim, porta un gravat, de 20x12 1/2 centímetres, referent a l'aspecte general del Saló de Belles Arts, durant la sessió inaugural del V Congrés Internacional d'Esperanto, celebrat en nostra ciutat i una narració bastant extensa, de tot quant tingué lloc en aquells dies.

Llegim en *L'Eclair* del 23 de Novembre:

«L'Esperanto an el Folies-Bergère.—Ahir nit, per cert per primera vegada s'parlà en un *music-hall* l'idioma den Zamenhof.

Sigueren els «Schwartz», excelents i divertits parodiistes, els que donaren tant curios primor.

Vestits de negre, constelats d'estels verds — primera sorpresa del públic — s'avançen i volen fer un anunci.

El seu francès és, cal confessar-ho deplorable. «— Parlem Esperanto, doncs!» — exclama un d'ells.—L'altre aixeca les espatlles. El primer pregunta llavors al públic si hi han Esperantistes a la sala: «— Certe! Perfekte! Parolu esperante!» diuen desde diferents llocs. Es veritat que nombrosos adeptes de l'Esperanto, francesos, rusos, alemanys, anglesos, fins un brasiler i un grec estan presents.

El petit Schwartz, llavors, anuncia gravement:

—«La parodioj, kiujn ni havos la honoron prezenti al vi estas, la unua, parodio de rusaj dancistoj, la dua, akrobata parodio.»

Fóra inutil traduir: No és veritat? I amb joia per part dels Esperantistes i extranyesa del públic, ballen donosament a la russa, acompanyant-se amb aquest *couplet* visiblement sense pretensions:

Dank' al Esperanto  
Vin salutas ni,  
Kaj per tiu bela lingvo  
Nin aplaŭdu vi.

(Mercès a l'Esperanto, salutem i en aquesta hermosa llengua aplaudiu-nos.)

Després els hem pogut fer preguntes; un quart més tard.

Ens han fet assaber que s'ha fundat a Bromberg, una associació esperantista d'artistes de *music-hall*, gent eminentment emigranta, que presta ja importants serveis a sos individus pels viatges, les contractes les provisions d'accessoris, etc. Un artista esperantista pot trobar en tots els països *samideanoj* (correligionaris) disposats a servir-li d'interprets.—R. L.

«Societat Teosofica». La Sra, Dion Tronillon reanusa el divendres, 15 de Desembre darrer, son curs d'Esperanto públic i gratuït en aquesta societat, 59, Avenue de La Bourdonnais de Paris. Totes les persones de bona voluntat, teosofistes o no teosofistes, obtindran el mateix bon aculliment. Es de desitjar que s'contesti, en major nombre possible, an aquesta crida, puix la «Societat Teosofica» que obra tant amplemament ses portes a l'Esperanto, és, com l'Esperanto, una societat internacional, que té ramificacions molt importants en totes les parts del món; compta amb esperits de cultura molt enlairada, que ja han entrevist l'ajuda poderosa que l'Esperanto els pot aportar amb els Congressos i amb les traduccions de llurs obres filosòfiques.

Així és que, al darrer Congrés de Teosofia, a Budapest, la qüestió de la creació d'un periòdic internacional teosòfic, redactat en Esperanto, ha estat estudiada, i, finalment acceptada, en principi. Les notícies d'un interès general seran publicades en Esperanto, i l'Assamblea dels Congressistes, ha promès veure realitzar-se aquest projecte an el primer Congrés que s'celebrarà a Turin, en 1911. Una lliga Teozofia-Esperanto ha sigut fundada a Chicago.

Heus aquí encara un no pas d'avenç de l'Esperanto, en el camí sens limits dels progressos pacífics; per son propi valer, arriba a imposar-se a tots.

«Unió Cristiana».—Aquesta societat, que compta uns 820,000 individus en tot el món, ha determinat interessar-se per l'Esperanto i propagarlo.

L'actiu vic-president de la secció del districte XVII, Sr. Martid, ha començat immediatament a posar en pràctica aquesta decisió, i va demanar a nostre vell amic, Sr. Bourlotte, que li designés un professor pera donar un curs els divendres, al carrer Lacroix, núm. 37. El Sr. Gourmand el va començar el 12 del prop passat Novembre.

Totes nostres felicitacions per la felix iniciativa del Sr. Martin.

Sabem, per alguns periòdics de província, que el seu exemple ha estat seguit d'algunes altres seccions a França.

Als policies esperantistes.—A París i Dresde hi hà grups de policies que treballen per l'introducció de l'Esperanto en les administracions de policia de diferents països. Ja alguns policies aïllats han demanat noves.

Per consegüent s'ha fundat l'«Internacia Policasocio Esperantista» (I. P.), la residència de la qual és a París, en el mateix comissariat de policia.

Aquesta associació prega als correligionaris de la policia mundial, que enviïn llurs adreces, amb cupons de posta (si és possible) pera rebre noves, que els permetran pendre part an aquesta societat i ajudar al progrés de l'esperantisme en l'important exercit de policia, i simplificar les relacions reciproques del pervindre referents als assumptes de policia.

Sobres això, es prega a tots els correligionaris que fascin propaganda i esforços al costat de nostres companys de tasca.

No s demana cap cotització pera pendre part en «I. P.»

Dirigir-se al

S-ro Miguere, Policingestoro; Prezidanto de Polica Klubo de Paris, Sekretario de Internacia Policasocio, Polica Prefektejo en Paris.

## DIVERSAJ SCIIGOJ

**Espero Kataluna.** — La plej malnova Societo el Katalunlando, en ĝenerala kunveno okazinta la 11<sup>an</sup> de Decembro, elektis la jenan komitaton:

Prezidanto, Mikaelo Cases; Vic-Prezidanto, Karlo Urbez; Sekretario, Henriko Ribera; Vic-Sekretario, Josefo Astell; Kasisto Baldomero Anglada; Bibliotekisto, Valteno Renom; Voĉdonantoj, F-ino Konceptio Saltiveri, Johano Berenguer kaj Klaŭdio Bravo.

La ĉiuna decido de la monita komitato estis gratuli la batalantan kaj kleran esperantiston S-ro Dominko Serdà, Prezidanto de la Grupo «Esperanta Semo», el Sabadell, pro liaj laboraj klopodoj por atingi la Esperantistan Federacion el Katalunujo, sciigante lin ke ĉiuj komitatanoj senescepte volas esti enskribitaj kiel Federaciaj, restante ĉiuj pretaj por varbi kiel eble plej multajn aliajn kunulojn, dume alvenas la decan kaj deziratan momenton fari seriozan proponon pri federaciigi oficiale la Societo per ili reprezentata, tiam kiam, la nomita Federacio, estu solvita afero.

\*

**Alvoko!** — Samideanoj! En Breslaŭ troviĝas pedagogia muzeo. Pro apartaj cir konstancoj mi povis interesi la muzeestron pri Esperanto. Por pruvi, kian helpon jam nun povas doni la esperanta lingvo, mi petas vin pri jeno: Oni kolektas en la Muzeo bildojn (aŭ fotografajojn aŭ vidaĵpoŝkartoj k. c.) pri lernejoj, t. e. pri la konstruaĵoj mem kaj ankaŭ pri la interna meblaro, apartaj institucioj k. t. p. Kiu volas helpi min, pliriĉigi la muzeon kaj samtempe propagandi nian aferon inter ĉi tieaj instruistoj? Mi kore petas, ke oni sendu al mi donace tiajn bildojn k. t. p. kun klarigo sur aparta folieto. Oni ankaŭ diskonigu mian peton inter gekorespondantoj k. t. p. La esperantaj gazetoj de l' eksterlando estas petataj, represi ĉi tiun alvokon. Koran dankon al ĉiuj ĝehelpantoj. — Arnold Behrendt. — Berlin W. 50, Ausbarcherstr. 38, GH t.

\*

**Al la policianoj Esperantistaj.** — En Parizo kaj Dreseno ekzistas grupoj policianaj, kluj laboradas por enkonduko de Esperanto, ĉe la diverslandaj policad-ministracioj. Jam kelkaj izolataj policianoj petis sciigojn.

Sekve fondiĝis «Internacia Policasocio Esperantista» (I. P.) kies sidejo staras en Parizo, ĉe la Polica Prefektejo mem.

Tiu asocio petas la samcelajn kolegojn el la tutmonda policaro, ke ili sendu siajn adresojn, kun respondaj poŝtkuponaj (se eble), por ricevi sciigojn, kiuj permesos al ili partopreni en tiu societo, kaj helpi la esperantan progresadon en la grava policarmeo, kaj faciligi la estontajn eksterajn interrilatojn pri la policaj aferoj.

Pri tio, oni petegas ĉiujn samideanojn, fari propagandon kaj klopodojn apud niaj samprofesiuloj.

Nenia kotizaĵo estas petata por partopreni en I. P.

Sin turni al:

S-ro Miguere Policingestoro, Prezidanto de «Polica Klubo» de Paris Sekretario de «Internacia Policasocio.»

Polica Prefektejo en Paris.

\*

La esperanta societo «Frateco» el Vendrello kiu estas fondita ankaŭ ne longe malfermis novan kurson dum la pasinta Oktobro.

La lernantoj progresas tre rapide, ĉar ili studas entuziasme nian karegan lingvon. Ĉio esperigas rikolti baldaŭ belajn fruktojn. La juna rusa esperantisto Georgo Ĉi klari superiris ĉe Barcelono la vagonaron sen bileto. Pro tio oni kaptis lin ĉe la stacidomo de «San Vicente» kaj kondukita al Vendrell'a malliberejo li restis tie ĉirkaŭ unu monaton kaj duonon. La fratecanoj vizitis lin tre ofte kaj li interparolis kun ili, kiuj tre klopodis por atingi la liberigon el malfeliĉa amiko. Kiam fine li estis libera, por montri sian dankemecon al la vendrellaj samideanoj li verkis belan artikolon, kiu tradukite katalune publikigis «El Baix Panadès» ĉiu semajna gazeto el tie.

## JARBIBRO DE LA KATALUNA ESPERANTISTARO - BARCELONO -

Societal "ESPERO KATALUNA" Paradís, 12, pral.

(Daŭrigo)

- |  |   |
|--|---|
| F-ino Barbes, Paquita (Saló Sant Joan, 131, 4).                  | S-ro Gimenez, Primitiu (Balmes, 57, 4, 1. <sup>a</sup> ). |
| » Bonet Serrat, Amalia (Marlet, 1, 1. r.)                        | » Irlés, Enric (Urgell, 24, 4, 2. <sup>a</sup> ).         |
| » Bonet Serrat, Carme (Marlet, 1, 1. r.)                         | F-ino Laureá, Teresa (Urgell, 24, 1, 2. <sup>a</sup> ).   |
| S-ro Brunet, Aureli (Provença, 246, 1, 2).                       | F-ino Martínez, Joaquina (Font de Sant Miquel, 6).        |
| » Bubé, Josep (Concell de Cent, 412).                            | S-ro Masana Bru, Antoni (Seqülvada, 161, baixos).         |
| F-ino Carsi Lacasa, Vicenta (Passeig Sant Joan, 26, 2, 2).       | » Morell, Josep (Plaça Sant Pere, 4, bis).                |
| S-ro Claverol, Josep (Bruniquer, 20, 1, 1).                      | » Portabella, Joan (Tallers, 32, 1. r.)                   |
| F-ino Cortes Calvet, Rosa (Llealtat, 1, 2.)                      | » Prat, Lluís (Valldespir, 41).                           |
| S-ro Dalmau, Manel (Carme, 41, 2, 3).                            | » Pujol, Joan (Sant Pau, 85).                             |
| F-ino Farriols, Mercè (Universitat, 7, 1. r, 1. <sup>a</sup> ).  | F-ino Terres Picó, Mercè (Assahonadors, 18, 2).           |
| S-ro Flo, Enric (Passeig de Gracia, 53, 2).                      | S-ro Ribera, Manel (Carretera Creu Curberta, 211, tenda). |
| F-ino Freixas, Carme (Pescateria, 24).                           | S-ino Vilasalo, Agustina (Baix Sant Pere, 52, farmacia).  |
| » Gibert Rafort, Mercè (Ludovico-Pio, 8, 3. r 2. <sup>a</sup> ). |   |
| » Gibert Rafort, Maria (Ludovico-Pio, 8, 3. r 2. <sup>a</sup> ). |   |

Societal "PACO KAY AMO" Angel, 67, 2.º (Gracia)

- |   |  |
|---|--|
| 1 Johano Bausells: Travessera, 14. (St. Marti).   | 19 Henriko Bort: Budallera, 18, 2º 1ª (Gracia).        |
| 2 Manuelo Bausells: id. id.                       | 20 Francisko Arraz: Padilla, 30. id.                   |
| 3 Josefo Novau. (Gracia).                         | 21 Johano Borrás: Porvenir, 116, 1ª 2ª (Sant Gervasi). |
| 4 Josefo Ganduxé: Llealtat. id.                   | 22 Serafeno Frigois: Masens, 69. (Gracia).             |
| 5 Konceptio Ribera: Virtut, 11. id.               | 23 Jakobo Alsedà.                                      |
| 6 Johano Isern: Masens, 65. id.                   | 24 Mikaelo Ginestà: Perla, 37, 3º (Gracia).            |
| 7 Francisko Isern: id. id.                        | 25 Manuelo Vila: Girona, 132, 2º 2ª (Barcelona).       |
| 8 Petro Ginabreda: Masens, 69. id.                | 26 Frederiko Pons: Culebra, 45 1ª (Gracia).            |
| 9 Mariano Genís: Cabanes. id.                     | 27 Manuelo Fernández: Estrella, 35, 2º id.             |
| 10 Jakobo Montfort: Salinas, 12. id.              | 28 Vicente Mayor.                                      |
| 11 Antonio Montfort: id. id.                      | 29 Josefo Solsona: Bonavista, 23, 2º (Gracia).         |
| 12 Antonio Samper: Corcega, 343, 1ª id.           | 30 Francisko Colillas: Travessera, 11. (Sant Marti).   |
| 13 Johano Güerguis: Ampie, 123, 1ª id.            | 31 Ludoviko Batet: Sant Sebastia, 209. (Sant Gervasi). |
| 14 Evaristo Brunet: Provensa, 209, 2ª id.         | 32 Anjo Ribera: Virtut, 11. (Gracia).                  |
| 15 Paŭlo Pérez: Llealtat, 97, 3ª id.              | 33 Josefo Comas: Marti, 14. id.                        |
| 16 Johano Alió: Riera Baixa, 8, 3ª 2ª (Barcelona) |  |
| 17 Francisko Vellver.                             |  |
| 18 Cecilio Ferrer: Junqueras 11, 3ª 1ª (Gracia).  |  |



- 34 Ferdinando Gispert: Betlem, 37, 1<sup>a</sup> (Gracia).  
 35 Karolino Molas: Sant Joaquim, 29, id.  
 36 Alfredo Picoret: Laforja, 184, (Sant Gervasi).  
 37 Henriko Olivé: Passeig de Sant Joan, 117, (Barcelona).  
 38 Josefo Blanch.  
 39 Jako Argany: St. Felip, 50, 2<sup>a</sup> 1<sup>a</sup> (St. Gervasi).  
 40 Espero Carbó: Gracies, (Gracia).  
 41 Josefo Carbó: id. id.  
 42 Josefo Fariol: Zurbano, 82, 1<sup>a</sup> id.  
 43 Jakobo Vilalta: Jordá, 12, id.  
 44 Henriko Cardenal: Esmeralda, 17, id.  
 45 Agusteno García: Ample, 81, 2<sup>a</sup> 2<sup>a</sup> id.  
 46 Johano Guillén. id.  
 47 Armando Añferil: Claris, 66, pral. (Barcelona).  
 48 Jako Vaillès: Plaça d'Orient, 3, (Gracia).  
 49 Baltasaro Torres: Riera de Sant Miquel, 44, (Gracia).  
 50 Ramono Ribas: Or, 42, 2<sup>a</sup> 1<sup>a</sup> (Gracia).  
 51 Estanislao Alcover: Or, 33, 3<sup>a</sup> 1<sup>a</sup> id.  
 52 Antono Abad: Córcoaga, 231, 1<sup>a</sup> id.  
 53 Henriko Abad: id. id.  
 54 Henriko Abad y Boronat: id. id.  
 55 Josefo Jordá: Rosselló. (Las Corts).  
 56 Cecillo Martínez.  
 57 Johano Pallarès: Bailén, 108, 1<sup>a</sup> (Barcelona).  
 58 Federiko Molas: Sant Joaquim, 29, (Gracia).  
 59 Francisko Vilar: Les Monjes. id.  
 60 Antono Tusquellas.  
 61 Petro Freixas.  
 62 Koncepcio Parera: Betlem, 37, (Gracia).  
 63 Mario Parera: id. id.  
 64 Johano Aubeyzon: Aribau, 108, 3<sup>a</sup> 2<sup>a</sup> (Barcelona).  
 65 Vicente González: Beat Oriol, 8, (Gracia).  
 66 Henriko Sánchez: Torrent de l'Olla, 187, (Gracia).  
 67 Benito Bellver: Orfeu, 3, 3<sup>a</sup> (Sant Gervasi).  
 68 Ramono Vilarrasa: Universitat, 66, (Barcelona).  
 69 Paŭlo Casellas: Claris, 74, (Barcelona).  
 70 Ramono Masia: Espanya, 19, (Sant Gervasi).  
 71 Anselmo Pagès: Sant Antoni, 37, 1<sup>a</sup> 2<sup>a</sup> (Gracia).  
 72 Anĝelo Bosch: Sant Antoni, 37, 1<sup>a</sup> 2<sup>a</sup> (Gracia).  
 73 Mariano Estrada: Passatje de Sant Roman, 107, (Gracia).  
 74 Marteno Roŭllan, Travessera, 117, (Gracia).  
 75 Petro Brunet: Sant Pere Mártir, 7, 2<sup>a</sup> 1<sup>a</sup> (Gracia).  
 76 Petro Mayol: Brusi, 20, (Sant Gervasi).  
 77 Ludovico Castellví: Morera, 30, 1<sup>a</sup> 1<sup>a</sup> (Gracia).  
 78 Josefo Boix: Sant Miquel, 21, 2<sup>a</sup> 1<sup>a</sup> (Gracia).  
 79 Federiko Hernández: Valéncia, 222, 4<sup>a</sup> (Barcelona).  
 80 Petro Claveras: Sant Pere Mártir, 24, 3<sup>a</sup> 2<sup>a</sup> (Gracia).  
 81 Kviriko Redondo.  
 82 Johano Guasch: Rosal, 59, (Poble Sec).

## GAZETARO ESPERANTISTA

De **Lumo**. — S-ro Ksenofono Jankov, instruisto. — Popovo — Bulgaria.

«Rakontoj de Elin — Pelin. — En la verkaro «Cindro de miaj cigaroj».

FRAŬLO

Vi lin oble renkontadis multfoje. Se vi mem ne estas sinjoro tiu-ĉi, certe vi lin konas.

Jen li estas antaŭ la kafejo. Altkreska, bela, rideca, kiel la senzorgemeco mem, kun glata vizaĝo ruĝkolora kaj sensulka, kun okuloj brilaj, kun brusto antaŭigita, kun kapo potence levita, kun maldikaj lipharoj torditaj kaj kun griza hararo. En la butontruo de lia palto estas rozo ruĝa.

Daŭre kaj atenteghe li rigardas sinsekve la preterirantajn virinojn, salutas ĉiujn afable kaj de ĉiuj akceptas gajan rideton. Ĉar li estas fraŭlo.

Tiu ĉi nomo, fomete, estas simbolo de la indeco. Ĝi ŝajnas aldoni senmortan koloron al la plej ordinara simpla hometo.

Almenaŭ tiel ŝajnas al la virinoj.

Kaj li prave vartas en la spirito sekretan fierecon malgraŭ la konscio por sia senenvidinda situo.

Vivas sola, kuŝiĝas sola, leviĝas sola, trinkas en kompanio, sed drinkiĝas sola, suferas sola kaj memkonsoligas.

— Bone, ke mi ne estas edzigitita — diras li al siaj kolegoj, ridetantame; mi havas koron, ne povanta ĵugon toleri.

Sed ĉi-tiuj vortoj, vo ne estas sinceraj. Mensogas la aliajn, sed sin mem li ne povas.

Ĉar, restante minuton, en solo, liaj revoj alkondukas al li ĉarman koleginon, eterne sindoneman, kiun li amas, ĉirkaŭprenas, kisas, al kiu li parolas plej delikatajn vortojn, kun kiu ridas, antaŭ kiu malĝojas kaj ploras.

Jes, koro sen virino similas al dezerto sen akvo, songanta sub blua ĉielo varmega, pentridajn riverojn, nubojn kaj torentajn pluvojn.

La tempo flugas.

Haroj ĉiam pli blankiĝas.

— Fraŭlo estas simila al la vino, — diras li-ju pli maljuniĝas, des pli bongustiĝas.

Li trovas necesa ekridi: Sed en la spirito ekaperas nevoja kaj nekonnata malĝojo.

Kaj vespere, kuŝiĝante li sopiras kaj revas.

— Dolĉaj, belaj, ĉarmaj kaj senbrilaj revoj!...  
 Florinda fraŭlo!...  
 Ho, li almenaŭ trovas ion rev. Vi tamen, kiuj edziĝis?»

\*

De **Amerika Esperantisto**. — Amerikan Esperantist Company — 700-714, East Fortieth Street - Chicago.

«La estrino en la lernejo skribis la sekvan sentencon sur la nigratavolo, kaj demandis ke oni ĝin korektu: «La ĉevalo kaj la bovino estas super la kampo.»

Longatempe neniu respondis kiam subite junulaĉo levis la manon kaj elparolis fierege.

«La bovino kaj la ĉevalo estas super la kampo — sinjorinoj unue ĉiam!»

\*

De **La Du Steloj**. — Casilla, 723, - Santiago - Chile.

«Antaŭ la Policestro. — Oni malliberigis vin pro almozpeti. Kion faras viaj gepatroj?

— Ili petas almozon.

— Ĉu vi havas fratinojn?

— Jes unu.

— Kion ŝi faras?

— Ŝi petas almozon.

— Ĉu vi havas fratojn?

— Jes; unu kiu estas en la Medicina Fakultato.

— Fino io bona estas en la familio! Kaj kion li faras?

— Li estas en botelo tial ke li naskiĝis kun du kapoj.

\*

De **La Spritulo**. — Körnerstrato, 31 - Leipzig (Germanujo).

«La lasta vorto. — Pastro, kiu devis fari la funebrian paroladon okaze de la morto de in homo demandis unu el liaj parencoj pri la lasta vorto de l' mortinto, ĉar li intencis aludi je tiu ĉi dum la parolado. — Lia edzino sidis seninterrompe apud la lito de l' malsanegulo, respondis mokeme la demandita parenco, kaj dum la ĉeestado de la virino estis neeble ke la kompatindulo havis okazon diri lian lastan vorton.»

«Du suduloj, vendistoj de fromaĝoj, laŭdas siajn produktaĵojn:

— Kiam mi prezentis mian fromaĝon ĉe la lasta ekspozicio, ĉiuj ekzamenantoj sin levis pro admiro.»

— La mia, respondas la alia sudulo ne emociĝante, iris mem serĉi sian medalon.

Ĉe enterigo. — Maljuna Sinjoro malsupreniris malfacile el sia veturilo kaj enterigisto rapidegas por helpi lin, sed la maljuna sinjoro kviete: — Mi dankas, mia amiko; ne ankoraŭ...

«Spiritisto. — La grafo P. promenante renkontas la pastron de sia vilaĝo, pri kiu oni diras, ke li estas spiritisto. Estante scivoiema, la grafo tre afable demandas: — Ĉu estas vere, kara sinjoro pastro, ke vi povas citi fantomojn?

— Jes via Moŝto, trankvile respondas la pastro, citi mi ja povas ilin, sed ili ne venas.»

«Ekzemplo. — Instruisto: Abstraktaĵo do estas io, kio nur ekzistas kvazaŭ en ideo, sed io, kion oni ne povas percepti per la sentoj, ekz, do, io, kion oni ne povas palpi. Ĉu vi povas diri al mi tian, Freĉjo?

Freĉjo: Fajrotenilo ruĝe ardanta.»

«En lernejo. — Kiu estas la besto, kies viando estas tiel gustoplena por esti mangita?

— La bovo.

— Kiu estas la besto, kies felo taŭgas por fari ŝuojn?

— La bovo.

— Kiu do estas la besto, kiu provizas al vi nutraĵon kaj piedvestaĵon?

— La patro.

\*

De **Normanda Stelo**. — 41, rue de la Vi-comté. - Rouen Francujo.

«Kuragu esti esperantistoj. — Atente, mi tralegis, sur la ĵurnalon «Esperanto», la artikolon de S-ro Saint-Tomié, titolitan: «Kie estas la verdsteluloj?»

Mi ofte pensis same kiel li; jen estas kial.

Mi vojaĝas por la komercaj aferoj dum kvin monatoj ĉiujare, mi trapasas urbojn en kiuj ekzistas esperantistaj grupoj. Escepte en Tours, kie unu S-ro sin turnis al mi, neniam iu venis al mi por paroli; kvankam de tri jaroj, ĉiam mi kunportas mian verdan stelon, ĝi estas pinglita sur nigra kravato, do tre videbla.

Kelkafaje mi rimarkis okulojn kiuj rigardadis mian stelon, mi kredis ke ili bone konis tiun insignon, sed... ili forpaŝis ne parolante.

Tamen ŝajnas al mi ke, kiam ia persono kunportas videble nian insignon, tio signifas: mi estas esperantisto kaj mi deziras paroli kaj konatigi kun samideanoj.

Pli, mi promenis ofte en publikaj ĝardenoj dum muzika koncerto, mi rigardis ĉiujn geaŝkuitantojn kaj neniam mi vidis stelon, eĉ steleton, ĉu je butontruo, ĉu sur kravato, ĉu sur virina brusto; do oni timas vidiĝi ke oni estas esperantisto.

Tion mi bedaŭregas, ĉar kontraŭe oni devus esti fiera pri tio. Certe ne estas ĉiam facile kunporti la stelon je la butontruo de la vesto, tio ne estas permesata en ĉiuj landoj, kaj eĉ por propraj kaŭzoj; sed estas tre facile pingli ĝin sur kravaton; ĝi estas ornamanto tiel bela kiel alia, eĉ multe pli bela laŭ mia

opinio; kaj nia kara verdstelo estos videbla ĉie kaj ĉiutage. — *Dratejo.*»

\*

De **Paris-Esperanto**. — 3 place Jussien, Paris V<sup>e</sup>.

«Rekomendeblaj sciigoj. — La du lastaj numeroj de la revuo «Tutmonda Espero» (Kataluna Esperantisto) estas eksterordinaraj: ili estas entute dediĉitaj al la Kvina Kongreso kaj krom adekvata teksto, ili enhavas multnombrajn fotografiojn. Ĉiu Esperantisto, kiu ĉeestis la Barcelonan Kongreson, kaj ĉiu samideano kiu, kvankam ne ĉeestinta, deziras havi belan kaj satindan memoraron pri

ĝi, povas aĉeti la numerojn. Kosto: Septembra numero, 50 centimoj. Oktobra numero, 35 centimoj. Pugeblaj per respondkuponoj, aŭ francaj postmarkoj.

Oni sin turni al S-ro Administranto de «Tutmonda Espero»: Paradis, 12; Barcelono.

Ni devas ankoraŭ tute speciale rekomendi al niaj legantoj, abonita spritan gazeton ilustritan «Jen», kies desegnoj kaj teksto estas ĉiam tre interesaj kaj amuzaj (unu jaro 3 fr.; jarduono 2 fr.). — Eldonisto: Ramon Farré, str. Portaferrica, 17; Barcelono. (Li petas, ke oni faru la pagon per la ĉekbanko esperantista; tamen, li akceptas la postmarkojn de ĉiu nacio por la pago de l' abono.)»

E. BARDAJĀ.

## BIBLIOGRAFIO

De Esperanta Biblioteko Internacia ni ricevis la kajerojn 7<sup>an</sup> kaj 8<sup>an</sup> sub la titoloj *El Dramoj* kaj *El Komedioj*, entenante fragmentoj (kompreneble, la plej gravaj) el *Ifigenio en Taurido*, de Goethe, *La Rabistoj*, de Schiller, *La Revizoro*, de Gogol, kaj el *Georgo Daŭdin*, de Molière, esperantigitaj de la Majstro.

Iom post iom S-ro Borel plenumas sian promeson: «... nia malgranda Esperanta Biblioteko fariĝos, kun la tempo, kvazaŭ internacia speguleto de la tutmonda literaturo.»

La ĝis nun aperitaj ok volumoj estas ĉiuj same interesplenaj.

Esperantista devigo, laŭ mia opinio, estas ilin posedi.

Aĉeteblaj ĉe Möller & Borel. — Lindenstr. 18/19. — Berlin, S. W. Germanujo.

\*

**ESPERANTISTA POŝKALENDARO POR 1910**, redaktita de Prof.<sup>o</sup> D-ro Siegfried Lederer: Prag. Weinberge, Nerudagasse 4, Bohemujo (Aŭstrujo); eldonita de *Esperanto Verlag Möller & Borel, Berlin, S. W.* (Germanujo). Prezo 0'50 Sm. *afrankita.*

Oni trovas en ĝi, en preferinda loko, la portreton kaj biografion de la eminenta Generalo Hippolyte Sebert; kaj, poste, la jenon:

Klarigoj por la dataro; Kalendara tabelo pri 1910; Ĉiunonata dataro kun memorindaj datoj kaj spacoj por notoj; kelkaj tabeloj por memori (per notoj) specialajn tagojn, gazetojn ricevitajn, adresojn, Esperantan korespondadon, elspezojn por Esperanto k. t. p.; nia himno «La Espero»; Esperantista fajfsignalo; Esperanto-alfabeto laŭ Braille (literoj uzataj en reliefskribo por blinduloj); Deklaracio pri Esperantismo (Oficiala teksto de la Boulogne'a kongreso-Aŭg. 1905); Washington, la urbo de la 6<sup>a</sup> internacia Esperantista Kongreso (1910); Ĉu Esperanto estas kontraŭnacia?; Internacia Mona Tabelo (por aliformigi internacian monvaloron en nacian); Naciaj tabeloj (por aliformigi nacian monvaloron en internacian); Tabelo por difino de la dimanĉodatoj en ĉiuj jaroj post Kristo ĝis la fino de la 20<sup>a</sup> jarcento kaj klarigo pri la uzado de ĝi; sciigoj pri la Universala Esperanto Asocio; *Listo de: Esperantistaj Konsulejoj, Agentejoj, Informejoj, Oficejoj; Universala Esperanto-Asocio (U. E. A.), Delegitoj, Subdelegitoj kaj Oficejoj; Esperantistaj Grupoj, Kluboj, Societoj, Rondo, Rondetoj; Aliaj Societoj*, kiuj korespondas esperante; *Esperantistaj Hoteletoj, Restoracioj* k. t. p.; Esperanta korespondado; de la 157<sup>a</sup> ĝis la 172<sup>a</sup> paĝo estas anoncoj, preskaŭ ĉiuj pri Esperantistaj Gazetoj aŭ verkoj.

Bonguste bindita, ĉiu Esperantisto povas ĉiam kunporti poŝe tiun kalendaron kiu, aliparte, krom paperujon, ankaŭ posedas krajonejon.

M. CASES.

JAM APERIS  
**CLAU ESPERANTO**  
**KATALUNA SLOSILO**

100 ekzempleroj (afrankite) . . . 4 frankoj

\* Siu (turni al la eldonisto, S-ro R. TOBELLA CASTELLERT, strato Carme, 18 - BARCELONO \*

JAM APERIS  
**POŝVORTARETO**  
Esperanto - Català  
Català - Esperanto

Unu ekzemplero (afrankite) . . . 0'75 frankoj

\* Siu (turni al la eldonisto, S-ro R. TOBELLA CASTELLERT, strato Carme, 18 - BARCELONO \*

## Tutmonda Espero

(KATALUNA ESPERANTISTO)

Organo de la kataluna esperantistaro

Aperas ĉiunonate en esperanta kaj kataluna lingvoj; kataluna literaturo; enlanda kaj eksterlanda movado; rakontoj, amuzoj por instruata praktiko k. t. p.

### Abonoj

Jara abono . . . 3 frankoj (1'20 sm.)  
Unu numero . . . 25 cmoj (10 sd.)

Specimeno (ĉiunonata numero) estas ricevebla po sia valoro.

Ĉiuj mendoj devas esti akompanataj de mono.

Ĉiuj monsendoj estu farataj per germanaj, francaj aŭ hispanaj postmarkoj; per franca, rusa aŭ hispana paŝtmonno; per internaciaj respondkuponoj da 10 sd. kaj per ĉekoj aŭ transpagiloj de la ĉekbanko Esperantista.

Abonoj komenciĝas en Januaro, Aprilo, Julio kaj Oktobro. Jam aperintajn numerojn oni ricevos nur se ili estas en tenado.

Oni bonvolu skribi legeble sur respondpostkarto, aŭ aldoni respondkuponon al la letero, se oni postulus respondon.

### Abonejoj

Francoj: Librejo de Esperanto,  
15, rue Montmartre - Paris.  
Katalunujo:  
S-roj Suñer kaj R<sup>e</sup>. Prosejo - San Feliu de Guixols.  
S-ro Pfeifer, Librovendisto - Sabadell.  
S-ro J. Palmerola, P. Major - Vic.

### Tarifo por anoncoj

Tuta pago . . . 12 frankoj. (4'80 sm.)  
Duono da pago . . . 7 » (2'60 » )  
Kvarono . . . 3'50 » (1'40 » )  
Okono . . . 2 » ( 80 sd.)

Anoncoj por peti korespondadon kostas 10 cmoj (1 sd.) ĉiu linio.

Por 3 fojoj rabato . . . . . 10 %  
Por 6 . . . . . 20 %  
Por tuta la jaro . . . . . 50 %

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO  
Paradis, 12 - BARCELONO

Pri administraciaj aferoj sin turni al S-ro RIBERA

# ESPERANTO

## ★ RESTORACIO ★

Strato Asalto, 54 - Barcelono

Biero, vinoj, ĉampano, kaj ĉiuspecaj likvoroj. Esperanta manĝaĵo ĉiusemajne.

Esperantistoj! Venu tien-ĉi!

ONI PAROLAS ESPERANTE

Unu fojon...

Humorajaro taŭga por la Esperanta lernado, sin amuzante.

Unu ekzemplero . . . . .	0'70 sm. (0'30 fr.)
10 » . . . . .	» 6'50 »
50 » . . . . .	» 4 » 10 »

Mendojn (kun mono, antaŭsendo) al S-ro Mirasole Cases: Salmerón, 229; BARCELONA - España.